

Владимир Кривошејев

Народни музеј – Ваљево

vladimir.krivosejev@gmail.com

НАСТАНАК И РАЗВОЈ МУЗЕЈСКЕ МРЕЖЕ У СРБИЈИ

Вести као што су оснивање (2012) а потом и отварање (2013) новог општинског музеја у Великом Градишту¹ у актуелном тренутку, када су многи велики, национални музеји недоступни за посетиоце, представљају својеврстан куриозитет, тим пре што данас, скоро 170 година од почетка формирања националне музејске мреже, 72% општина и градова у Србији немају своје музејске установе, будући да од 174 јединице локалне самоуправе музеји као независне институције постоје у само њих 50² (рачунајући и новоосновани у Великом Градишту). Наведене чињенице представљају повод да се на једном месту синтетизује општи приказ настанка ових значајних институција културе³ које не само да доприносе заштити културне баштине, развоју културног живота и процесу образовања у свом окружењу, већ морају да имају и немерљив значај у изградњи и очувању идентитета, али и развоју туризма, а које су, уз библиотеке, једине наглашене у члану 20 *Закона о локалној самоуправи* у коме се прецизирају обавезе општина и градова.⁴

Развој музеја у Србији је започео 1844. године, оснивањем данашњег националног музеја – Народног музеја у Београду. Од тада до данас, препознају се четири периода у развоју музејске мреже Србије

- Период постављања темеља (1844-1918).
- Период музеја прве Југославије (1918-1945)
- Период музеја друге Југославије (1945-1991) и
- Пост југословенски период (од 1991)

---

¹ www.velikogradiste.org.rs

² Кривошејев, 2012, 274-275.

³ Опсежнији преглед развоја музеја у Србији био је једна од тема истраживачког интересовања при изради ауторове докторске дисертације (*Менаџмент регионалних музеја у Србији са посебним освртом на организацију потенцијала културног туризма*; одбрањен на Универзитету уметности у Београду у јуну 2011), а један део тих истраживања је садржан у Кривошејев, 2012, 222-262.

⁴ Закон о локалној самоуправи, *Службени гласник РС*, бр. 129/07; видети и Кривошејев, 2012, 265.

Период постављања темеља

Серија турских хатишерифа, издатих 1829, 1830. и 1833. године, донела је Србији знатно повећање аутономије у односу на Отоманску империју. То је кнезу Милошу Обреновићу омогућило да, ослобођен турских ограничења, јачајући додатно своју власт, убрзаним корацима почне са модернизацијом државе. Међу различитим предузетим мерама нашле су се и оне које су довеле и до формирања музеја. Први познати помен музеја у Кнежевини Србији датира из 1837. године, када је немачки природњак, барон Хердер, кнезу Милошу поклонио збирку минерала „за његов музеј у Крагујевцу“.⁵ Годину дана касније у Крагујевцу је основан и први српски Лицеј, као претеча свеучилишта. Лицеј је 1841. године пресељен у Београд, а са њим, по свему судећи, и ова збирка, као основа лицејског музеја. Овај „музеј“ је вероватно у суштини био и збирка учила и библиотека и магацин старина, без јасне концепције. Ипак, настао у једној, а пренет и додатно развијан у другој престоници тадашње Србије представљао је зачетак стварања идеје за рађање првог националног музеја.

Иницијатор конкретних корака који су водили ка даљем утемељењу музеја у Србији био је професор Лицеја, а од 1842 године и начелник Министарства просвете Јован Стерија Поповић. Своје речи из 1843: *Сачувајмо културно наслеђе, сакупимо га на једно место – у музеј*, материјализовао је 10. маја следеће године када је потписао Указ о оснивању *Музеума србског* – претече данашње централне националне музејске институције – Народног музеја у Београду.⁶

Пут стварања националне музејске институције је био дуготрајан и мукотрпан, а инициран почецима модернизације Србије, од тренутка успостављања широке хатишерифске аутономије. Та аутономија је у наредним деценијама проширивана, што војним, што дипломатским методама, да би 1878. године, одлукама Берлинског конгреса, Србија стекла потпуну независност. И овај чин јачања државног интегритета одразио се на даљи развој музеја. На предлог министра војног, пуковника Саве Грујића, а Указом кнеза Милана Обреновића, 22. августа 1878. године основан је Војни музеј,⁷ као друга музејска институција у Кнежевини Србији. Уз огроман допринос развоју музејске струке, ово је био чин значајан и са аспекта јачања суверенитета и снажења државног идентитета – представљао је један од корака ка уздизању Кнежевине Србије на ранг краљевине 1882. године.

⁵ Јовановић, 1994, 56; Дробњаковић, 1949, 4-51; Дробњаковић, 1954, 306- 357.

⁶ Интернет презентација Народног музеја: www.narodnimuzej.rs (приступ 10. септембра 2009).

⁷ Интернет презентација Војног музеја: www.muzej.mod.gov.rs (приступ 10. септембра 2009).

До следећих активности на изградњи музејских институција прошло је знатно мање времена него од оснивања Музеја српског до оснивања Војног музеја. На иницијативу Професорског друштва 1893. г, под именом Музеј српске земље, основан је и данашњи Природњачки музеј.⁸ Убрзо после тога, од стране Учитељског удружења Србије 1896. г, са задатком да *прибира и чува наставна средства и све друго што има педагошке и историјске вредности за основне школе и учитеље*, основан је Школско-педагошки музеј.⁹ Следећи значајан корак је начињен на самом почетку 20. века, када је у фебруару 1901. основан и Етнографски музеј чији корени сежу дубље у прошлост. Један број етнографских предмета се налазио у фондовима Музеја српског од његовог оснивања, а прво значајно систематско сакупљање музеалије етнологије провенијенције обављено је ради учешћа на Свесловенској изложби, одржаној у Москви 1867. године.¹⁰

Тако су, током 19. века, са јачањем аутономије и државности, под патронатом државе, чињени први кораци у развоју музејске мреже у Кнежевини, а потом Краљевини Србији, али како видимо они су довели до стварања једне централне националне музејске институције и четири специјализована, у основи такође национална музеја, али и једне збирке која је представљала претечу првог локалног/регионалног музеја у Србији. Наиме, пред крај 19. века, 1895. године, на иницијативу Наставничког већа пожаревачке гимназије, а одлуком Министарства просвете и црквених дела Краљевине Србије, при Гимназији је основана Музејска збирка, углавном са предметима из Виминацијума, да би 1906. она постала отворена за јавност.¹¹

Док су на територији Кнежевине, а потом Краљевине Србије, чињени први кораци у установљавању музејске праксе, за то време у Војводини, на територији данашње Србије која се налазила под хабзбуршком државном ингеренцијом, одвијао се један паралелан, али нешто другачији процес.

Царство је било вишенационална држава а револуционарни процеси су довели до тога да новонастала буржоазија почне да све отвореније и оштрије износи захтеве за националним слободама и равноправношћу. То је утицало да на прелазу 18. и 19. века, на чувеном Универзитету у Прагу, паралелно са отварањем Катедре за чешки језик и са осни-

---

⁸ Интернет презентација Природњачког музеја: www.nhmbco.rs (приступ 10. септембра 2009).

⁹ Интернет презентација Педагошког музеја: www.pedagoskimuzej.org.rs (приступ 10. септембра 2009).

¹⁰ Интернет презентација Етнографског музеја: www.etnografskimuzej.rs (приступ 10. септембра 2009).

¹¹ Бендераћ, 2000, 177, и интернет презентација Пожаревца: www.pozarevac.rs (приступ 12. септембра 2009).

вањем Краљевског чешког научног друштва, формирана је и Академија сликарства и музеј. Истовремено, на угарском сабору 1807. године основан је Угарски национални музеј. У оквиру оваквих тенденција млада српска буржоазија је при Матици српској, у простору Текелијанума, у Пешти, 26. октобра 1847. године формирала Српску народну музејску збирку - Музеум, што је представљало реализацију раније идеје о формирању Српског музеума. Са пресељењем Матице српске из Пеште у Нови Сад 1864. године, пресељен је и Музеум.¹²

Независно од ових процеса формирања националних музеја, текао је и процес оснивања регионалних музеја. У југоисточним областима Хабзбуршке монархија формирање прво Музеја јужне Угарске у Темишвару (1872), а потом и Музеј у Сегедину, довело је до ланчане реакције која је захватила и територију Војводине. Први музеј на територији Војводине основан је 1877. године у Белој Цркви одлуком званичних градских власти, а пет година доцније, 1882. године, на исти начин је основан и градски музеј у Вршцу. Са друге стране, независно од градских власти, 1883. године, у Сомбору су љубитељи старина основали Историјско друштво Бачко-бодрошке жупаније које је формирало и своју музејску збирку, а потом, 1903. за њено претварање у музеј обезбедило и званичну државну подршку преко Главног земаљског инспектората за музеје и библиотеке.¹³ Слични потези су учињени и у Суботици, где је 1892. године основано Удружење за библиотеку и музеј, које 1900. добија државну потпору, али будући да је она ускоро изостала Друштво је 1906. године угашено а његова имовина је припала граду. Нешто више успеха је имала иста активност покренута у Великом Бечкереку, данашњем Зрењанину, центру Торонталске жупаније. Ту је 1906. године, после дужег премишљања, Торонталшко културно друштво успело да оснује званичан жупанијски музеј. Још 1882. године, на основу резултата истраживања које је обављало локално Археолошко друштво, градске власти Сремске Митровице донеле су одлуку о озваничавању музејске збирке формиране при гимназији, проглашавајући је у музејску институцију, али, по свему судећи, уз даље мање активности Археолошког друштва, све је остало на декларативном оснивању. Слични потези су уочени и у Кикинди будући да је забележено да је и ту, крајем 19. века, постојао музеј при гимназији.¹⁴ Практично, овакви музеји су представљали збирке гимназијских школских учила.

Како је презентовано, у кнежевини / краљевини Србији је током првог, седмодеценијског периода развоја српских музеја било основано само 6 музеја, од којих само један ван Београда. За то време на српским

¹² Кумовић, 2001, 29 и даље.

¹³ Исто, 89, 97-98.

¹⁴ Исто, 99-103.

територијама у оквиру Аустроугарске монархије је основан исти број музеја, од којих је пет имало карактер локалних – регионалних.

Период музеја прве Југославије

Описујући период после Првог светског рата Љубодрог Димић је закључио: „У земљи у којој је, од почетка, организована политика, па и културна акција, била схваћена не као организовање, вођење и управљање друштвеним животом већ као отимање о власт и искоришћавање власти за интересе појединих група и слојева, културна политика није задобила своју одређену структуру и свој духовни профил, ширу перспективу историјског развика, велики замањ, а изостала је и било каква веза са стварним културним потребама и могућностима народних маса (...) У самој структури државе, у политичкој управи, на положаје у просветној и културној политици долазили су често људи који за то нису имали ни афинитета ни воље, а ствар су још више погоршавале сталне персоналне промене, па се губио и континуитет у раду. Непостојање општег плана је још више отежавало рад и умањивало резултате“.¹⁵

Оваква ситуација је директно утицала да се у периоду између два светска рата број музеја на територији данашње Србије само незнатно повећа у односу на предратни период. У престоници, у Београду, основана су три нова музеја: 1923. године Министарство пошта и телеграфа оснива Поштанско-телеграфски музеј (данас Музеј ППТта),¹⁶ 1929. године је фактички заживео још 1903. године декларативно основан Музеј града Београда, а 1937. при српској патријаршији основан је Музеј српске православне цркве, али он је (све до 1954) остао само збирка затвореног типа.¹⁷ Истовремено, музејску мапу Београда су у извесној мери обогатиле и Археолошка збирка Универзитета, званично утемељена 1929. као и Уметнички павиљон „Цвијета Зузорић“ који је годину дана раније основало Удружење пријатеља уметности „Цвијета Зузорић“.¹⁸ Поред тога, још 1923. године у Београду је основан Музеј савремене уметности, који је касније, 1936. године припојен Народном музеју и тако је формиран Музеј кнеза Павла.

До реорганизационих промена дошло је и у Новом Саду. Српска народна збирка, односно Музеум Матице српске декларативно је постојао од 1847. године, али музејски материјал, а са њим и сам музеј, су егзистирали у оквирима матичине Библиотеке, „што није ни чудо, јер је Матица у првом реду основана као књижевно друштво“. Сада, 1933. године, основан је Музеј, који је био смештен у 14 просторија засебног кри-

---

¹⁵ Димић, 1988, 14.

¹⁶ Бендераћ, 2000, 87.

¹⁷ Исто, стр. 30 и 65.

¹⁸ Исто, стр 13 и 89.

ла Матице, и по угледу на веће европске музеје тога доба, библиотека се нашла у његовом саставу.¹⁹

Поред малобројних, од раније постојећих музеја по градовима у унутрашњости,²⁰ оснива се и неколико нових, али и даље као усамљени примери засновани на ентузијазму појединаца а не на циљаним активностима осмишљене културне политике. Тако је, 1923. године, уз подршку колекционара, али и градске привредне и политичке елите, основан Градски музеј Панчево.²¹ Слична визионарска иницијатива ентузијаста довела је и до стварања два музеја на југу Србије, у Моравској бановини. Одлуком бана Моравске бановине, 1932. године, оснива се Бановска археолошка комисија и при просветном одељењу се именује референт за археологију, а већ 1933. се оснива музеј у Нишу, а следеће 1934. године, поводом 130-годишњице почетка Првог српског устанка, и музеј у Неготину, тада под називом Градски музеј “Хајдук Вељко”.²² Поред ових градских, а условно и регионалних музеја, 1933. године основана су и два специјалистичка, тематска. На иницијативу Просветног друштва Вук Караџић, са стварањем манифестација Вуковог сабора, у Тршићу је основан Вуков музеј,²³ док је Змајев музеј у Сремској Каменици основан на иницијативу Друштва Змај.²⁴ Поред тога 1934. године је основана и својеврсна музејска збирка при Гимназији у Шапцу.

У одсуству државне иницијативе, самоиницијатива, али без завршних резултата, уочена је и у још неким градовима. Тако је на самом крају четврте деценије, у Ваљевоу, у склопу акције за подизање споменика Алекси Ненадовићу и Илији Бирчанину, било предвиђено да се сагради и музеј, који би у свом саставу имао и локале, чијим издавањем би се финансирао његов рад. Чак су прикупљена и иницијална средства, али почетак ратних дејстава 1941. године је омео реализацију планова.

Период музеја друге Југославије

Завршетак Другог светског рата је довео до стварања нове геополитичке слике света узрокујући и велике промене у Југославији а тиме и у Србији. Паралелно са успостављањем нових друштвених односа, уз доста лутања, са општим позивом на бескомпромисан раскид са пређашњим и преовлађујуће политичко над стручним, уследиле су активно-

¹⁹ Кумовић, 2001, 127.

²⁰ На територији Војводине то су били музеји у Белој Цркви, Вршцу, Сомбору и Суботици, а у Краљевини Србији само јавна збирка при гимназији у Пожаревцу.

²¹ Кумовић, 2001, 117.

²² Бендераћ, 2000, 143 и 147.

²³ Пашић, 2008, 17 и даље.

²⁴ Бендераћ, 2000, 162.

сти обнове земље и развоја државе, што се значајно одразило на културу у целини. Процес настанка нових музеја развио се као последица нове, активне, државне културне политике која је представљала потпуни заокрет према културној политици у односу на предратни период.

Рат још није био фактички завршен када је почело отварање музеја затворених током рата: у априлу 1945. рад су обновили музеји у Сомбору, Петровграду (Зрењанин) и Панчеву.²⁵ У складу са општом државном политиком сви раније постојећи музеји су постали својина државе, а на истим основама су у наредним годинама оснивани нови музеји, што је представљало масован процес. Током краћег периода у Београду је основано више специјалистичких музеја, попут Јеврејског, Железничког, Музеја позоришне уметности, Музеја примењене уметности, Музеја југословенске кинотеке, Музеја Николе Тесле, Галерије фресака,... као и музеја који су имали циљ чување и неговање, али и величање, традиције тек завршених историјских процеса, попут Музеја илегалних партијских штампарија и Музеја 4. јули (1950), или Музеја устанка 1941. који је основан у Ужицу већ 1946. године.

Поред оснивања специјалистичких музеја брзо је почело и ширење мреже локалних, завичајних, музеја комплексног типа. Само у 1946. години музеји су отворени у Сремским Карловцима, Кикинди, Сенти и Сремској Митровици. Следеће 1947. године основани су градски музеји у Приштини и Пироту, 1948. у Суботици и Лесковцу, а 1949. у Крагујевцу и Прокупљу. Још масовније отварање нових музеја уследило је од 1949. године као резултат почетка делимичне децентрализације, која је имала за циљ да се ради омасовљења културе тежиште активности дислоцира у базу, када су са републичких нивоа у буџете средских народних одбора пренета знатно већа средства. Истовремено, законским одлукама је проширена надлежност Народних одбора, који се појављују као оснивачи нових музеја.²⁶ Задатак ове промене је био да се на основу директнијег увида у културне потребе локалних јединица на њих пребаци и одговорност и обавеза даљег омасовљења културне делатности. У 1950. години основан је музеј у Смедереву, а само у 1951. години музеји су основани у Бору, Ваљеву, Зајечару, Крушевцу и Ђаковици. Овај темпо је настављен и у наредним годинама, тако да је на крају 15-годишњег периода, од 1945 до 1959. године, у Србији регистровано 86 различитих музејских субјеката (музеји, галерије, збирке и ризнице), док их је на тлу целе Југославије било 311, од тога највише у Хрватској – 115. У Словенији је било 57 музеја, у Босни и Херцеговини 21, у Македонији 18, а у Црној Гори 14 музеја.²⁷

---

²⁵ Кумовић, 2001, 155.

²⁶ Димић, 1988, 240-241.

²⁷ Савез музејских друштава Југославије, *Музеји у Југославији*, Београд, Савез музејских друштава Југославије, 1962, стр. 23. Наведена књига је издата 1962,

Када тежиште пажње поставимо на завичајне музеје, односно музеје који би по својој природи били регионални, види се да се музејска мрежа у Србији 1959. године простирала на 28 насеља.

Упоредни преглед градова у Србији са локалним музејским субјектима 1941. и 1959.

1941	1959
<i>Градски музеји у</i> Београду Белој Цркви, Вршцу, Сомбору, Суботици, Зрењанину, Панчеву, Нишу и Неготину <i>и јавни музеји при гимназијама у</i> Пожаревцу и Шапцу.	Музеј града Београда Народни музеј Чачак Градски музеј Ђаковица Народни музеј Кикинда Народни музеј Косовска Митровица Народни музеј Крагујевац Народни музеј Краљево Народни музеј Крушевац Народни музеј Лесковац Народни музеј Крајине, Неготин Народни музеј Ниш Рашки музеј, Нови Пазар Музеј града Новог Сада Народни музеј Панчево Народни музеј Пирот Народни музеј Пожаревац Градски музеј Сента Народни музеј Смедерево Градски музеј Сомбор Музеј Срема, С. Митровица Градски музеј С. Карловци Градски музеј Суботица Завичајни музеј Светозарево (<i>данас Јагодина</i>) Народни музеј Шабац Народни музеј Ваљево Народни музеј Вршац Народни музеј Зајечар Народни музеј Зрењанин

Ауторска синтеза

И по завршетку 50-тих година прошлога века активни процес оснивања нових музејских субјеката широм Србије је настављен, али уз не-

године, али представља пресек стања из 1959. године. Тај пресек, по свему судећи, није у потпуности прецизан, будући да се на списку музеје не налази најстарији локални музеј – музеј у Белој Цркви, који је 1948 године угашен а његова збирка припојена музеју у Вршцу, да би 1954. године био поново основан, под називом Народни музеј у Белој Цркви, али није радио самостално већ као музејска јединица у оквиру културног центра. (Кумовић, 2001, 353).

што смањени интензитет. Поред више различитих специјалистичких музеја основаних у престоници и ван ње, настављено је ширење мреже комплексних, завичајних, музеја. Тако су, током шездесетих година, основани музеји у Руми и Смедеревској Паланци, као и у Ужицу, које уз постојећи Музеј устанка сада добија и комплексни, градски Народни музеј, док се у Врању оснива Музеј народноослободилачког рата, који ће доцније бити реорганизована у Народни музеј. Истовремено, у Тополи и Алексинцу се оснивају музејске збирке као придружене радне јединице при центрима за културу. Пракса отварања нових музеја и музејских јединица је настављена и током 70-тих година, када се музејске збирке формирају у центрима за културу, или при библиотекама, у Књажевцу, Власотинцима, Врњачкој Бањи и Пријепољу. Током 80-тих година нови музеји су основани у Аранђеловцу и Лозници, музејске збирке се формирају при културним центрима, библиотекама и народним универзитетима у Оџацима, Трстенику, Бачкој Паланци, Белој Паланци, Брусу и Димитровграду, док се раније основана музејска збирка у Књажевцу издваја у засебну установу.

Постјугословенски период

Са великим политичким и општедруштвеним потешкоћама које доноси последња деценија двадесетог века, све успоренији процес формирања музеја по општинама додатно је изгубио на интензитету од деведесетих година прошлога века. Нове музејске установе се отварају у само четири општине: у Прибоју (1990), Александровцу (1992), Ћуприји (1993) и Горњем Милановцу (1994), а музејска збирка, као радна јединица центра за културу, формира се у Коцељеви. Са друге стране, у овом периоду поједине раније формиране збирке / радне јединице се осамостаљују и постају независне музејске установе. То се догађа у Параћину (1990), Пријепољу (1991) и Бачкој Паланци (1997), док се музејско одељења борског Музеја рударства у Мајданпеку осамостаљује и постаје независна установа (1998). Било је и супротних случајева. Музеј Јадра у Лозници, основан у претходној деценији као независна установа, постао је, 1999. године, радна јединица локалног културног центра, а из састава Народног музеја у Пожаревцу његова радна јединица – галерија Милене Павловић Барили – издваја се у засебан субјект, регистрован као фондација. Поред тога Музеј револуције у Новом Саду постао је Историјски музеј Војводине, Музеј НОБ-а у Врању – Народни музеј Врање, а у Београду Музеј револуције народа и народности Југославије и Музеј 25. мај (јединица Меморијалног центра „Јосип Броз Тито“) су удружени у Музеј историје Југославије.

Док је државна иницијатива, у ранијим деценијама толико уочљива, спласнула сада се уочава почетак оснивања музеја од стране субјеката који не представљају државну управу на било ком нивоу. Тако је фабри-

ка Сартид из Смедерева основала Музеј црне металургије, Пољопривредни факултет из Новог Сада Музеј пољопривреде у Кулпину, а појављују се и приватни музеји, попут Музеја аутомобила у Београду и Музеј хлеба у Пећинцима.

Почетак двадесет првога века је у Србији, на основу политичких догађања из јесени 2000. године, представљао време доживљено као зачетак великих промена. Енергија исказана променом државног режима пробудила је многа очекивања и наде, међутим промене које се односе на музеје нису задовољиле очекивања. Истина, у раду појединих музеја је исказан релативно висок степен модернизације, али пре свега на основу самоиницијативе. У самоиницијативу спада и отварање нових приватних музеја, као што су Музеј Цептер и музејска збирка Мацура. Што се тиче улоге државе и државних органа, она је у великој мери изостала, што је највидљивије у актуелном стању централних републичких музеја, од деценијског нерешавања проблема националног Народног музеја у Београду и музеја Савремене уметности, до других републичких, централних, матичних институција, које би морале да буду иницијални покретачи развоја и модернизације.

У таквој ситуацији не зачуђује чињеница да током целе прве деценије новог миленијума није основан ни један самостални општински музејски субјект, а да је први (на почетку текста поменути Народни музеј Велика Градишка) основан тек у другој деценије, скоро двадесетак година после последњих сличних активности.

Преглед оснивања музеја у Србији, до 2000. године

Период постављања темеља (1844-1918)		
Год.	Назив установе	Оснивач
1844.	Српски народни музеј у Београду	Основан Српски народни музеј, у Београду, претеча данашњег Народног музеја Београд. У наредном периоду, Историјско-уметнички, Народни, Музеј кнеза Павла...
1847.	Музеум Матице Српске, Пешта	У Пешти основан Музеум Матице Српске; са Матицом прелази 1864. у Нови Сад. Накнадним развојем, после 1947. издвојене засебне установе Музеј Војводине и Галерија Матице Српске.
1877.	Градски музеј, Бела Црква	Одлуком градских власти основан Градски музеј у Белој Цркви.
1878.	Војни музеј, Београд	Основан Војни музеј.
1882.	Народни музеј, Вршац	Основан Градски музеј у Вршцу.
1883.	Градски музеј, Сомбор	Основан Музеј историјског друштва Бач-бодрошке жупаније, као претеча данашњег Градског музеја Сомбора.

1892.	Музеј Удружења за библиотеку и Музеј, Суботица	Претеча данашњег Музеја у Суботици, радио делимично и уз државну потпору, заједно са библиотеком, од које је делимично раздвојен 1903. (независни кустос и библиотекар), али се друштво гаси 1906, а материјал сачуван.
1895.	Природњачки музеј у Београду	Јестаственични музеј, односно Музеј Српске земље, основан од стране Професорског друштва и Министарства просвете.
	Гимназијски музеј у Пожаревцу	Основан на иницијативу пожаревачке Гимназије и Министарства просвете као Музејска збирка при Гимназији. За јавност отворен 1906.
1896.	Педагошки музеј у Београду	Српско учитељско удружење оснива Школски музеј, а од 1960. музеј носи данашње име.
1901.	Етнографски музеј у Београду	Настаје издвајањем етнографских збирки из састава Народног музеја.
1906.	Музеј Торонталске жупаније у Великом Бечкереку (Петровграду, Зрењанину)	Основан од стране Торонталшког културног друштва, радио до 1918, када је рад замро, али материјал делимично сачуван, те се и после Првог светског рата музеј помиње као Петровградски музеј
Период музеја прве Југославије (1918-1945)		
1923.	Градски музеј у Панчеву	Настаје као Градски музеј приватном иницијативом, коју прихвата локална власт.
	ПТТ Музеј у Београду	Министарство пошта и телеграфа оснива Поштанско-телеграфски музеј Београд. Од 1961. носи данашње име.
1928.	Музеј Савремене уметности, Београд	Касније спојен са Народним музејом у Музеј кнеза Павла.
1929.	Музеј града Београда	Заживела одлука из 1903. године о оснивању Градског музеја Београда, који функционише заједно са градском библиотеком као јединствена установа, а од 1941. самосталан.
1933.	Вуков музеј у Тршићу	Основан на иницијативу Просветног друштва „Вук Караџић“; музеј, после низа промена, од 1988 послује у оквиру Центра за културу „Вук Караџић“, Лозница.
	Змајев музеј у Сремској Каменици	Основан на иницијативу Друштва „Змај“, а од 1956. у саставу Музеја града Новог Сада
	Народни музеј у Нишу	Основан као Историјско-етнографски музеј, а после рата добија данашње име.
1934.	Музеј Матице Српске у Новом Саду	Српска народна збирка – Музеум Матице Српске, основан 1847. прераста у Музеј Матице српске (данас Галерија Матице Српске).
	Музеј Крајине у Неготину	Основан као Градски музеј Хајдук Вељко, на иницијативу грађана, а интервенцијом бана Моравске бановине. Садашње име добија 1978.

	Музеј у Шапцу	Основан при градској књижници, одлуком његовог Управног одбора и ради у њеном саставу, у једној просторији. Претеча данашњег Народног музеја Шабац.
1936.	Музеј Кнеза Павла, Београд	Настао спајањем Историјско-уметничког (Народног) музеја и Музеја савремене уметности.
1937.	Музеј српске православне цркве у Београду	Основан као музеј затвореног типа, доступан јавности од 1954.
Период музеја друге Југославије (1945-1991)		
1945.	Народни музеј Зрењанин	После дуже паузе Музеј Торонтошке жупаније реоснован под новим именом.
	Градски музеј Сомбор	После више пауза у раду Музеј историјског друштва Бач-бодрошке жупаније, касније историјског друштва Сомбор, реоснован од стране ГНО и добио данашње име.
	Народни музеј Панчево	Градски музеј, настао 1923. приватном иницијативом, реоснован и добио данашње име.
1946.	Музеј устанка, Ужице	Основан од стране Савезни одбор СУБНОР-а.
	Градски музеј Сремски Карловци	Основан од стране локалне управе, али од 1964 је део Музеја града Новог Сада.
	Народни музеј у Кикинди	Основан одлуком Градског народног одбора Кикинде.
	Градски музеј Сента	Основан одлуком Градског НО Сенте.
	Музеј Срема	Основан одлуком Градског НО Сремска Митровица као Градски музеј у Сремској Митровици, а од 1954 носи данашњи назив.
1947.	Војвођански музеј, Нови Сад	Основан одлуком ГИО Војводине, издвајањем дела збирки Музеја Матице Српске.
	Музеј у Приштини	Основан одлуком Скупштине Републике Србије. /Без података о данашњем стању, део збирки и колектива дислоциран у Београд, и чине засебну републичку установу/.
	Музеј Понишавља, Пирот	Основан одлуком ГН одбора као Народни музеј Пирот, а од 1969, одлуком СО носи данашње име.
1948.	Градски музеј у Суботици	Основан одлуком ГН одбора Суботице. Музеј званично отворен 1948, мада је активност на његовом оснивању започела 1946. кроз процес обнове Музеја основаног 1892, а угашеног 1906.
	Јеврејски историјски музеј Београд	Основан од стране Савеза јеврејских општина Југославије.
	Народни музеј у Лесковцу	Основан од стране ГН одбора Лесковац као Градски музеј, а 1958 добија данашње име.
1949.	Народни музеј у Крагујевцу	Основан од стране ГН одбора Крагујевац, под именом Музеј области крагујевачке. Данашње име добија 1954
	Музеј Топлице, Прокупље	Градски народни одбор Прокупља оснива Народни музеј Прокупље, који 1950 добија садашњи назив

1950.	Железнички музеј, Београд	Основан од стране Министарства железница ФНРЈ, данас ради у саставу ЈП Железница Србије.
	Музеј илегалних партијских штампарија, Београд	Основан одлуком Скупштине града Београда, а у саставу Музеја града Београда.
	Музеј 4. јул, Београд	Отворен у кући Рибникар, у којој је 4. јула 1941. КПЈ донела одлуку о подизању устанка.
	Музеј позоришне уметности Србије, Београд	Основан одлуком Министарства за науку и културу НР Србије.
	Музеј примењене уметности, Београд	Основан одлуком Министарства за науку и културу НР Србије.
	Народни музеј Краљево	Основан решењем Градског народног одбора Ранковићево као Градски музеј Ранковићево. Данашње име добија 1955.
	Музеј у Смедереву	Основан одлуком Градског одбора Смедерева, као Народни музеј, а данашње име добио 1972.
1951.	Музејска збирка – Библиотека „Димитрије Туцовић“, Чајетина	Од оснивања музејска збирка ради у саставу општинске библиотеке
	Музејска збирка, Бор	Основан као Музејска збирка, потом Народни музеј Бор. Оснива га Градски НО Бора. 1972, у складу са основном концепцијом, добија данашње име.
	Народни музеј Ваљево	Основан под истим именом од стране Градског НО Ваљево
	Народни музеј Зајечар	Основан као Градски музеј, а од 1978 носи данашње име.
	Градски народни музеј Ваковица	Основан од стране НО. Радио краће време. Реоснован 1971. под новим именом. /Без података о данашњем стању/.
	Народни музеј Крушевац	Основан под овим именом, од стране ГНО Крушевца.
1952.	Народни музеј, Београд	Некадашњи Српски народни музеј, па Српски краљевски народни музеј, па Историјско-уметнички музеј, па Хисторијско-уметнички музеј, па Музеј Кнеза Павла, па Уметнички музеј, постаје Народни музеј.
	Музеј Југословенске кинотеке, Београд	Основан одлуком Кинотеке, коју је 1949. основала комисије за кинематографију Владе ФНРЈ.
	Музеј Николе Тесле, Београд	Основан одлуком Владе ФНРЈ, а од 1969. у надлежности Скупштине града Београда.
	Галерија фресака, Београд	Основан одлуком Савета за науку и културу Владе ФНРЈ, од 1953. у надлежности органа града Београда, а од 1973. радна јединица Народног музеја.
	Народни музеј Чачак	Основан одлуком Народног одбора Чачка.
	Галерија слика Сава Шумановић, Шид	Основан одлуком Народног одбора Шида. Легат мајке Саве Шумановића.

	Спомен кућа Ђуре Јакшића, Српска Црња	Основан одлуком локаних власти у родној кући Ђуре Јакшића. Данас је под стручним надзором Музеја из Зрењанина.
1953.	Народни музеј, Пожаревац	Некадашња јавна гимназијска збирка одлуком Народног одбора постаје независна институција
	Градски музеј Бечеј	Оснивач Срески НО Бечеј, први назив Музеј и галерија слика. Данашњи назив добија 1990.
	Градски музеј Косовска Митровица	Основан одлуком ГНО. /Без података о данашњем стању/.
	Музеј Стара ливница, Крагујевац	Основан као Музеј Црвена застава, од истоимене фабрике, да би 1993 променио име, оснивачка права има Застава наменска.
	Музеј Рас у Новом Пазару	Основан као Градски музеј, али дуго постојао номинално, а фактички почиње да ради од 1973. Данашње име носи од 1987.
1954.	Народни музеј Бела Црква	Музеј у Белој Цркви, основан 1877, реоснован, одлуком ГНО као Народни музеј.
	Музеј Првог српског устанка, Београд	Основан као независна установа, да би 1966. био припојен тек основаном Историјском музеју Србије
	Музеј града Новог Сада	Основан решењем ГНО Новог Сада, издвајањем појединих збирки из музеја Војводине (који је претходно настао издвајањем појединих збирки из Музеја Матице српске).
	Завичајни музеј Земун	Основан одлуком НО Земун, као Народни музеј Земун, од 1968. одељење Музеја града Београда, под данашњим називом.
	Завичајни музеј Светозарево	Основан одлуком НО Светозарево, а под именом Завичајни музеј за град Светозарево и срез Белички. Данас, услед враћања старог имена града – Завичајни музеј Јагодина.
	Музеј српске православне цркве, Београд	Основан 1937, као музеј затвореног типа, а ове године отворен за јавност.
1955.	Народни музеј Шабац	Музеј који је постоји при библиотеци у њеном објекту, се 1951 издваја у засебан објекат а Одлуком НО Шабац. У периоду 1963-75 био у склопу Заједнице културних установа.
	Музеј у Ћуприји	Основан одлуком НО Ћуприја. После низа проблема са згардом у којој је био смештен престаје са радом 1972. Обновљен 1993.
1956.	Музеј радничког покрета и народне револуције Војводине, Нови Сад	Настаје из збирки Музеја Војводине, касније преименован у Музеј Социјалистичке револуције, а 1990 у Историјски музеј Војводине
1957.	Музеј југословенског ратног ваздухопловства, Београд	Основан Одлуком команде РВПВО, а 1966. формирано цивилно одељење са организационим учешћем ЈАТа, Управе за контролу летења и др. данас у саставу Министарства одбране. Од њега независан Музеј ваздухопловства, али технички повезани..

1958.	Модерна галерија, Београд	Основана одлуком Савета за културу Београда, под именом Модерна галерија, да би 1965, по завршетку градње наменске зграде, добио данашњи назив: Музеј савремене уметности. Оснивачка права има Република Србија.
	Галерија Матице Српске, Нови Сад	Музеј се одваја из Матице у независну установу, под наведеним именом.
1959.	Музеј Револуције, Београд	Основан одлуком ЦККПЈ.
1960.	Музеј Народноослободилачког рата, Врање	Основан од стране НО среза Врање. Данашњи назив, Народни музеј Врање, носи од 1992.
	Галерија самоуких уметника, Јагодина	Основан одлуком СО Светозарево (Јагодина), као Галерија самоуких уметника, да би 1985. била пререгистрован у Музеј наиве.
1961.	Уметничка галерија Надежда Петровић, Чачак	Основана одлуком СО Чачак.
	Галерија Милена Павловић Барили, Пожаревац	Основана одлуком СО Пожаревац као Галерија Милена Павловић Барили, од 1966. ради као одељења музеја у Пожаревцу, а 1997. се издваја у самосталну фондацију под садашњим називом
	Спомен збирка Павла Бељанског, Нови Сад	Основана одлуком ИВ Војводине
1962.	Завичајни музеј у Руми	Основан под називом Завичајна музејска збирка, од 1971. Музеј у Руми, а од 1979. носи данашњи назив.
	Музеј „25 мај“, Београд	Основан одлуком савезних органа СФРЈ.
1963.	Народни музеј Ужице	1963. се оснива као Завичајни музеј. Исте године он и Музеј устанка 1941, основан 1946, постају јединствена установа - Народни музеј Ужице, али раде као две одвојене радне јединице. Од 1980. до 1990. музеју прикључен и Спомен парк Кадињача. Исте 1990 године две одвојене радне јединице се интегришу у јединствену установу.
	Историјски музеј Топола	Основан одлуком СО Топола. Са осталим установа 1978. улази у састав јединственог Центра за културу, а од 1991. на основу закључка Владе и СО Топола, послуж у саставу Задужбине краља Петра I Карађорђевића на Опленцу.
	Историјски музеј Србије, Београд	Основан од стране ИВ Србије, а 1966. овом музеју припојен Музеј Првог српског устанка.
	Меморијални музеј вајара Томе Росандића, Београд	Основан одлуком Скупштине града Београда, а у саставу Музеја града Београда. Легат уметника, у његовој кући/атељеу.
1965.	Музеј савремене уметности, Београд	По завршетку градње наменске зграде, Модерна галерија, основана 1958, добија данашњи назив.

	Завичајни музеј Алексинац	Основан одлуком СО Алексинац, ради у саставу Центра за културу
1966.	Галерија савремене ликовне уметности, Нови Сад	Основан као Галерија савремене уметности, а 1996. реорганизована у музеј под именом Музеј савремене уметности Војводине.
	Збирка стране уметности, Нови Сад	Основана одлуком Скупштине Новог Сада, развојем збирке – легата др Илића. Део Музеја града.
	Народни музеј Смедеревска Паланка	Основан решењем СО као самостална установа, а 1973, заједно са другим установа обједињен у центар за културу.
1968.	Музеј пчеларства породице Живановић, Сремски Карловци	Приватан музеј породице Живановић.
	Галерија Српске академије наука и уметности, Београд	Основана одлуком органа САНУ.
	Меморијални музеј Јована Цвијића, Београд	Основан одлуком Скупштине града Београда, а у саставу Музеја града Београда.
1969.	Музеј Бањичких логора, Београд	Основан одлуком Скупштине града Београда, а у саставу Музеја града Београда.
1970.	Музеј сликара Паје Јовановића и збирка професора Петра Поповића, Београд	У саставу Музеја града Београда, чијом одлуком је и основан као издвојено одељење за излагање конкретних легата.
1971.	Меморијални музеј Бела Црква, код Крупња	Оснивачи СО Крупањ и Историјски музеј Србије, функционише при Културном центру, а 1996. Културни центар се трансформише у библиотеку, те музеј ради при библиотеци.
	Историјска музејска збирка у Књажевцу	Основан као збирка при библиотеци, а 1980 одлуком СИЗ-а за Друштвене делатности прераста у самосталну установу под именом Завичајни музеј Књажевац
	Регионални музеј у Ђаковици	Реоснован Музеј који је био основан 1951. /Без података о данашњем стању/.
1972.	Музеј рударства и металургије Бор	Раније основана Музејска збирка, па Народни музеј, у складу са основном концепцијом, добија данашње име.
	Музеј Српске медицине Српског лекарског друштва, Београд	Оснивач Српско лекарско друштво
1973.	Галерија Скулптура Милан Бесарабић, Велико Градиште	Послује у саставу народног Универзитета, заједно са библиотеком, а са издавањем библиотеке галерија послује у њеном саставу
	Смедеревска Паланка	Музеј, заједно са другим установама, обједињен у центар за културу.
	Галерија ликовне уметности поклон збирка Рајка Мамузића, Нови Сад	Основана одлуком СО Нови Сад. Легат Рајка Мамузића.

1974.	Завичајни музеј Власотинце	Основан одлуком СО Власотинце, ради у саставу две године раније основаног Културног центра.
	Уметничка галерија „Лазар Возаревић”, Сремска Митровица	Основана, као легат, 1954. у саставу Музеја, да би се 1974. осамосталила у независну установу.
1975.	Музејска збирка при Центру за културу, Параћин	Основан од стране СО Параћин, као Музејска збирка при Центру за културу, да би се 1990 одлуком истог органа оздвојио у самосталну музејску установу.
	Спомен музеј Иве Андрића, Београд	Основан одлуком Скупштине града Београда, а у саставу Музеја града Београда.
	Музеј Лепенски вир	Права и дужности оснивача има Републички Завод за заштиту споменика културе, а стручну бригу има Народни музеј Београд.
	Археолошки музеј Призрен	Основан од стране СО Призрен, у саставу Завода за заштиту споменика културе Призрена. /Без података о данашњем стању/.
1976.	Завичајни музеј – Замак културе, Врњачка Бања	Те године основан Културни центар, и регистрован и за музејску делатност.
	Музеј 21 октобар, Крагујевац	Основан одлуком СО Крагујевац.
1977.	Музеј афричке уметности, збирка Веде и Здравка Печара, Београд	Основан од легата, одлуком Скупштина града Београда. Данашњи назив: Музеј афричке уметности.
1979.	Музејска збирка у Пријепољу	У тек основаном Дому револуције, формирана музејска збирка да би 1991. године постао независна музејска установа.
	Музеј физичке културе, Београд	Оснивач Факултет за физичку културу.
	Музеј Вука и Доситеја, Београд	Основан од стране Владе НР Србије. Данас радна јединица Народног музеја у Београду.
1980.	Музеј угљарства Србије, Сењски рудници, Деспотовац	Оснивачи: Републичка заједница за културу и СИЗ за културу општине Деспотовац.
	Завичајни музеј Књажевац	Музејска збирка при библиотеци се издваја у независну установу.
	Музејска јединица Озаци	Настала Решењем СО Озаци, а при Народном универзитету. 1990 из састава Универзитета се издваја библиотека, а са њом и музејска збирка, као њена радна јединица.
	Конак кнегиње Љубице, Београд	Одлуком Скупштине града Београда установљен као одељење Музеја града Београда.
1981.	Музеј револуције и социјалистичке изградње Аранђеловац	Оснива се одлуком СИЗ за културу СО Аранђеловац, а од 1984. носи назив Народни музеј.

1982.	Позоришни музеј Војводине, Нови Сад	Оснива га СИЗ за културу Војводине, издвајањем позоришног одсека Музеја Војводине, формираног 1952.
	Музеј града Бачка Паланка	Оснивач СО Бачка Паланка, основан при СИ-Зу, од 1992. ради при Центру за културу, а од 1997. самостална установа.
	Збирка старих научних инструмената Лабораторије за експерименталну психологију, Београд	Лабораторија за експерименталну психологију Филозофског факултета Универзитета у Београду
	Музеј Младеновац	Основан одлуком СО Младеновац, а од 1985. се налази у саставу Музеја града Београда.
	Завичајна етнографска збирка Брус	Оснивач СО Брус, а ради у саставу Културног центра.
	Меморијални центар Јосип Броз Тито	Настаје обједињавањем Музеја 25. мај, Куће цвећа, виле Мир и Музеја 4. јула. Спајањем са Музејем револуције настаје Музеј историје Југославије.
1983.	Музејска збирка – народни универзитет, Трстеник	Основан одлуком СО Трстеник, а у оквиру Народног универзитета.
	Завичајни музеј Бела Паланка	Оснивач СО Бела Паланка, радио у саставу Центра за културу, а од 1996. је при библиотеци.
	Завичајна музејска збирка Димитровград	Оснивач СО Димитровград, збирка била у саставу Центра за културу заједно са библиотеком, а 1996, са извајањем библиотеке, збирка постаје њена јединица
1984.	Народни музеј Аранђеловац	Дотадашњи Музеј Револуције мења име и концепцију.
	Одељење Музеја рударства из Бора, у Мајданпек	Оснива се на основу споразума СО Мајданпек и Музеја рударства Бор.
1985.	Музеј Наивне уметности Јагодина	Раније основана Галерија самоуких уметника пререгистрована у независан музеј.
	Музеј ФК Црвена Звезда	Оснивач ИО ФК Црвена Звезда.
1986.	Музеј коњарства, Зобнатица	Оснивач АД Зобнатица.
1987.	Музеј Јадра у Лозници	Основан Одлуком СО Лозница, као самостална установа, а од краја 1998. послује у оквиру Центра за културу
	Модерна галерија, Ваљево	Оснивач – Општина Ваљево, а на основу уговора са сликаром Љубом Поповићем.
1988.	Родна кућа војводе Живојина Мишића, Струганик	Оснивач – СИЗ за културу Мионице, у сарадњи са Народним музејом Ваљево, Историјским музејом и Војним музејом. Данас функционише при Туристичкој организацији Рибница, ис Мионице.

1989.	Музеј науке и технике	Основан на иницијативу САНУ, као Музеј науке и технике САНУ, данас независна републичка установа.
	Стална поставка слика Миће Поповића и Вере Божичковић Поповић, Лозница	Легат. Основана одлуком СО Лозница, ради при Културном центру.
1990.	Градски музеј Бечеј	Музеј и галерија слика Бечеј добија ново име.
	Музејска јединица Озаци	Заједно са библиотеком се одваја се из окриља Народног универзитета и постаје радна јединица библиотеке.
	Завичајни музеј у Параћину	Музејска збирка при Центру за културу се издава у самосталну установу.
	Завичајна збирка Коцељева	Оснива се Културни центар и при њему завичајна збирка, чији су темељи постављени још раније, при Народног универзитету.
	Завичајни музеј Прибој	Основан од стране СО Прибој.
	Историјски музеј Војводине, Нови Сад	Музеј радничког покрета и народне револуције, односно Музеј Социјалистичке револуције, који је основан 1956. године, трансформисан је у Историјски музеј Војводине.
Пост југословенски период (од 1991)		
1991.	Музеј у Пријеполу	Музејска збирка при Дому револуције постаје независна музејска институција
1992.	Народни музеј Врање	Музеј Народноослободилачког рата реорганизован и добија нови назив.
	Музеј Војводине, Нови Сад	Настаје интеграцијом Војвођанског музеја и Музеја историје Војводине
	Музеј црне металургије Сартид, Смедерево	Оснивач фабрика САРТИД, музеј радна јединица одељења за односе са јавношћу. Данас део корпорације ЈС Стил.
	Музеј Старо Село, Сирогојно	Основан одлуком ДП Сирогојно и СО Ужице и Чајетина
	Регионални музеј у Пећи	Настаје одлуком СО Пећ, спајањем већ постојећих Етнографског и Музеја револуције. /Без података о данашњем стању/.
	Музеј жртава геноцида, Београд	Оснивач Народна скупштина Републике Србије.
	Завичајни музеј Жупе, Александровац	Оснивач СО Александровац.
1993.	Музеј <i>Horreum Margi</i>, Равно, Ћуприја	Првобитно основана 1955, због поплаве и девастације престао са радом 1972, сада је обновљен.
	Пољопривредни музеј Кулпин	Оснивач Пољопривредни факултет из Новог Сада.

1994.	Музеј аутомобила – Збирка Братислава Петковића, Београд	Основан споразумом између Скупштине града и Братислава Петковића, власника збирке старих аутомобила.
	Музеј Рудничко-таковског краја, Горњи Милановац	Основан одлуком СО Горњи Милановац.
1995.	Српски музеј хлеба – Јеремија, Пећинци	Приватни музеј Слободана Јеремића
1996.	Завичајна музејска збирка Димитровград	Одваја се из центра за културу, заједно са библиотеком и постаје радна јединица библиотеке.
	Музеј историје Југославије, Београд	Основан одлуком савезне Владе СРЈ, (данас у ингеренцији Републике), о спајању Музеја револуције народа и народности Југославије и музеја у саставу Меморијалног центра „Јосип Броз Тито“.
	Археолошки музеј Ђердап, Кладово	Организациона јединица Народног музеја Београд.
	Музеј савремене ликовне уметности Војводине, Нови Сад	Основан као Галерија савремене ликовне уметности 1966, а 1996. реорганизован у Музеј под данашњим именом.
1997.	Фондација Миленин дом – Галерија Милена Павловић Барили, Пожаревац	Галерија Милене Павловић Барили се издваја из Пожаревачког музеја у независну фондацију.
	Музеј града Бачка Паланка	Издваја се из културног центра и постаје независна установа.
	Музеј наивне уметности Илинијанум, Шид	Одлуком СО Шид, издваја се из галерије Саве Шумановића у самосталну установу.
1998.	Музеј у Мајданпеку	Основан одлуком СО Мајданпек, по којом се Одељење музеја рударства из Бора осамостаљује у независну установу.
	Лозница	Музеј Јадра се гаси као самостална институција и постаје део Центра за културу „Вук Караџић“.
2000.	Музеј винарства и виноградарства Александровац	Основан је Одлуком Скупштине општине Александровац 2000. године.

Литература

- Бендераћ, 2000, 13, 30, 65,87, 89, 117, 143, 147, 162, 177 – Бендераћ Љиљана, *Музеји Србије*, Завод за проучавање културног развоја, Београд, 2000.
- Димић, 1988, 14, 240-241 – Димић Љубодраг, *Агитпроп култура*, Београд, 1988, стр. 14.
- Дробњаковић, 1949, 41-51 – Дробњаковић Боривоје, „*Од минеролошке збирке у Конаку кнеза Милоша у Крагујевцу до савременог музеја у Београду*“, Музеји, бр. 2, Београд, 1949.
- Дробњаковић, 1954, 306- 357 – Дробњаковић Боривоје, „*Београдски музеји*“, *Годишњак Музеја града Београда* I, Београд, 1954.
- Јовановић, 1994, 56 – Јовановић Миодраг, *Музеологија и заштита споменика културе*, Филозофски факултет и Плато, Београд, 1994.

- Кривошејев, 2012, 274-75 –Кривошејев Владимир, *Музеји, менаџмент, туризам – ка савременом музеју, од теорије до праксе*, Народни музеј Ваљево и НИП Образовни информатор, Ваљево – Београд, 2012
- Кумовић, 2001, 29 и даље, 89, 97-103, 127, 155, 353 –Кумовић Младенко, *Музеји у Војводини (1947-1997)*, Музеј Војводине, Нови Сад, 2001.
- Пашић, 2008, 17 и даље – Феликс Пашић, *Вукови сабори 1933-2008*, Центар за културу, Лозница, 2008.
- Закон о локалној самоуправи, *Службени гласник РС*, бр. 129/07